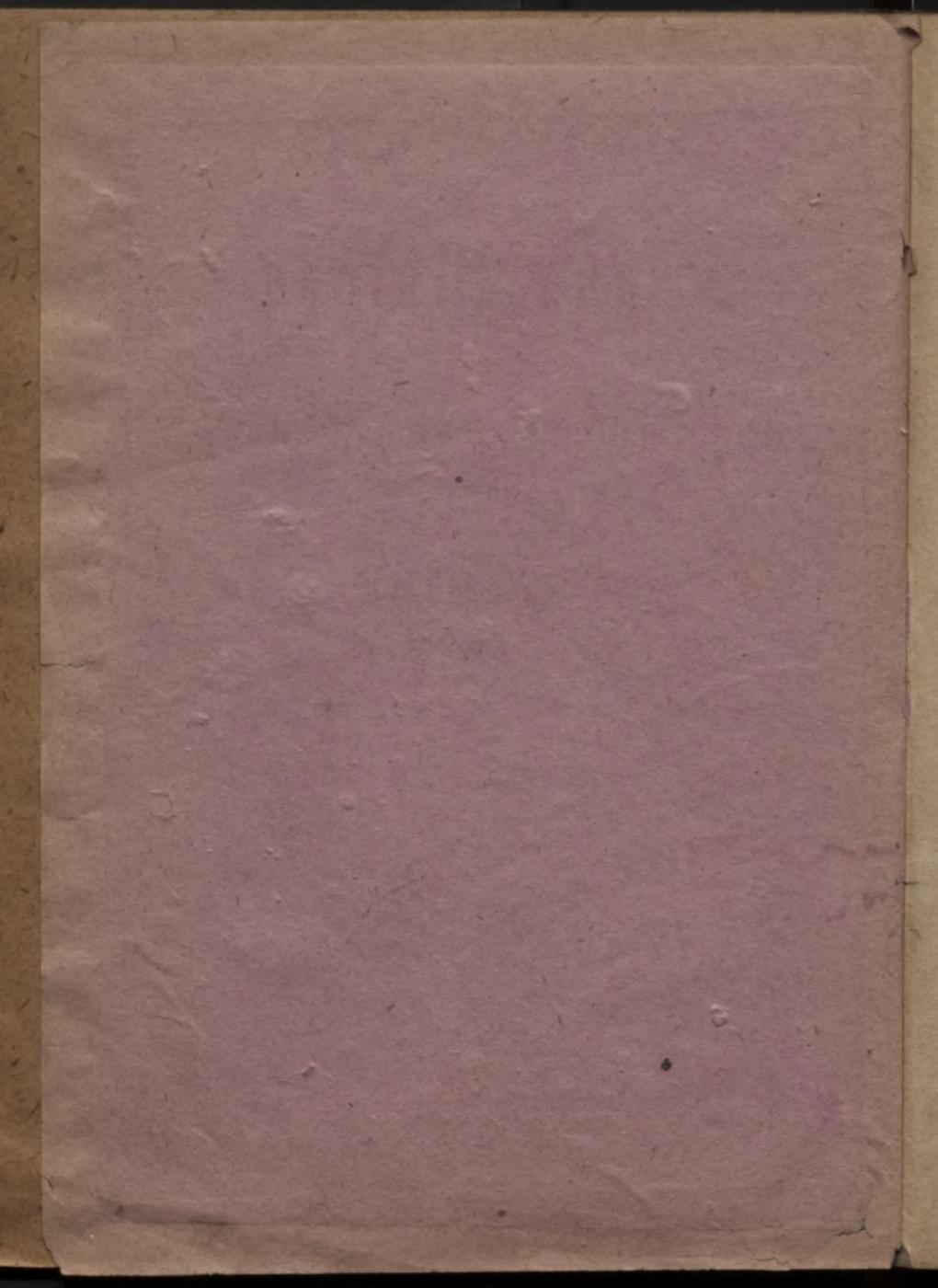

1.50

Iwans Masepa

Maskreevijas pahrwaldneeks.
(hetmanis).

Duitay
L 6821
N 2.

Jauna tautas biblioteka.

Iwans Masepa

Maskreevijas pahriwaldneeks
(hetmanis.)

Wehsturigs Stahsts.

Latviski

no

K. Uktina.

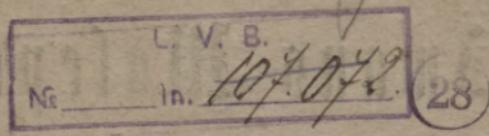
Leepajā 1883.

K. Uktina apgahdeenā.

juvis
nely

8-94-10 1953

0310043559

LA
3271

Nozenses atwehleis. — Rīgā, 4. junijā 1883.

Iwans Masepa | Maskreewijas pahrwaldneeks.

Dajshadi stahsta par Iwana Masepas dñimtuvi. Weeni peerahda, ka winsch ir Deenwidus Kreewijas dñimtineeks, otri sala ka winsch ir dñinis Podolijä, ir bijis par sulaini pee Polu lehnina Zahna Kasimira nama un tapis usaudsets pee Jesuiteem, un beidsot dajshi rakstneeki apstiprina, ka Masepa ir dñinis Maskreewijä, Rijewas gubernijä, Beeloi Zerkvi vilsehtas tuvumä, Masepinzachas zeemä.

Masepam bij patihkams, skaitis augums un gaischa saprashana.

Deenedams pee karala Kasimira par goda sulaini, smulais, weiklais un jaunkirunatnigais Masepa dabuja us sawu puši un it ka burt preebuhra dauds seeveečhu. Skaitules īmaidija winam preti, wihri neustizigi (greifsturđigi) luhstojahs pakal sawalm seewahm. Schiglais un weiklais Masepa prata peewilst seeveečhu firdis un schi firſchun uswareschana padarija winu itin weegli par swabadu zilvetu. Masepa tika brangi usnemis katrä sabeeđribä un familijä. Bet to wiſulapnigako usnemishanu parahdija winam kahda bagata un slavena pahna (leelkunga) familija. Schis pahns bij pirmak bijis Masepas familijas labdaris, mihleja tadeħħi sapratligo Masepu un peenehma to par tuvu radineeku. Pahnam bij loti skaitia mähsa, jaunu, karstgribiga, wina eemihleja skaito Masepu ar meeħu un dweħħfeli. Schi mihlestiba īnewareja f-leħptees preeħsch ismaniga Masepa: winsch ari mihleja pateefibä schi jaunkundsi. Bee schi diwu jaunu zilvetu mihlestibas pawairoħchanas preepaliħħseja weħħ tas, ka pahns, Masepu mihledams, lita winam preeħschä, nominees wina, pahna, namä un buht pilnigi par radineeku wina familijä. Masepa pahrgahha pahna familijä; sareħseħħanahs ar jaunkundsi notikahs

nu beesaki, patihkamaki un isdewigaki. Winu mihlestiba auga arveenu wairak un jaunee laudis pilnigi padewahs weens ostra mihlestibas juhtahm. Skaista jaunkundse aismirsa pat ir to, ka jau ir faderinata bruhje ar kahdu bagatu, flawenu un wezu pahnu, wina mihleja tomehr Masepu un tikai weenigi winam bij gatawa ustizet sawu dzhivi. Lai gan wini daschadi ruhpejabs sawu mihlestibu preeksch ziteem skept, tad tomehr schis noslehpumus sahka nahkt gaismā; no winas sahka runat, sahka pehz wineem pakalluhkotees.

Atnahza pawasaris. Karača familija pahrgahja par wasaras laiku us Krahlawu, fulaini aibrauze us piklom un bagatais pahns, Masepas draugs, aibgahja ari ar sawu familiju pec Ukraines robeschahm, ka lai tur dabas grefnumus waretu baudit pawasari un wasarā. — See-doscha Ukraine par wasaras laiku ir paradihse; it ihpašchi tanī tad ir apbrihnojamī wakari un naftis. Bejmahkonigs debejis, gaiss ir peepildits ar yuku smaržhu, salas ehnas apneni dahrys, mehnēsis pahrklahj wiſu ar saweem seltiteem stareem, wiſs tas wedina us litesklisu un mihlestibu. Kahdā no tahdeem apbrihnojameem Ukraines wakareem Masepa ar dailo jaunkundsi zeeraja sawā dahrsā, apstaigaja wiſas beesahs un garahs dahrsa alejas, pastahstija weens otram wiſu, to bij apnehmuschees un issazijahs muhschigu mihlestibu.

Preeks un lutesliba pahrpluhda par winu ſirdim, karstgriba tapa arveenu leelaka. Masepa nometahs us zeleem preeksch jaunkundses un, mihlestibas wahrdus runadams, ſinalki un karstgribri bigi butschoja winas baltahs rokas. Wini nesinaja, ka teem palalluhkojahs, aismirsa wiſu apkartni un turejabs pilnigi par brihweem, ka tee ir radili weens preeksch ostra. Nejaušchi netahli iſdirduschi bahrgu balſu, Masepa un jaunkundse iſbiyahs. — Pehz balſa isnahza no beesahs alejas pahns ar wiſu sawu fulainu pulku, ſkrebia ſlaht ari tas jau minetais jaunkundses bruhtgans, kahds wez pahns. Masepa ſajuka prahā. Winsch nepaphehja wehl ne uſzeltees no zelōs nomeschanahs un jaunkundses rokas atiwinbinat, kad jau wiſs pulks winus aplenza. — Geduſmotais pahns bahrgi luſkojahs us mahſu un pahrsteigto draugu. Jaunkundses bruhtgans ar neewaſchanu teiza sawai bruhtei: „Nelaimiga! ka tu ta beskaunigi apmahnijs mani un brahli! Un tu besgodi, uſkleedsa winsch, pagreeses us Masepu, — atmaksaji sawam labdarim ar nepateizibū, peewihli wina mahſu un par to tew wajag bojā eet!“ To issazijis winsch dewahs ar dunzi rokā us Masepu. Jaunkundse eekleedsahs un nokrita gihiboni (nogihba). Masepa nonversahs no duhreena, uſlehzahs us lajhahm un iſwilka sawu sobenu, bet tanī paſčā azumirkli dewahs us winu pahna fulaini, atnehma winam sobenu un ſaſlehdса winu ar kehdehm. Masepa bij bahls un dſildomigs: duſmas un iſmīchanahs plōſija wina ſirdi.

Masepu eeflehgtu kehdēs eebahsa zeetumā. Pagahja ilgs laiks no wina apzeetinaschanas un Masepa tikai wareja dabuht redjet weemi

zilweku, kirsch peenesa winam ehdeenu. Behdigi un ruhkti pawadija winsch sawas deenas zeetumā, iſmischanā pehz sawas brihwibas, gribaja winsch pat sawu dſihwibū pahſinat, bet neatrada preefch tam lihdſeklus. — Liffens tomehr apſehehoja winu. Weenureis wakara, eegahja pee wina zeetumā nepaſihſtams zilweks un teiza winam: „Es gribu Juhs alfwabinat. Steidsatees! ſchis brihdis ir dahrgs.“ Masepa netizeja ſawahm auſihm. Winsch gribaja ſafinat, kaſa wina atſhwabinatais ir. Bet ſwefchais teiza winam: „No tam juhs wehlak dabuſeet ſinat, bet tagad nahzeet man pakal beiſt kahdas runaſchanas!“ Behztam nepaſihſtamais nonehma no Masepas lehdes, nehma winu pee rokas un iſweda no zeetuma pa ſlepeneem zeleem. Pehz maſ minutehm wini eegahja kahda beeſi ar koſecm apaugufchā dahrfā un tuwojahs pee kahdeem wahrtineem. Wahrtini otwehrabs un Masepa erauga apſedlotus ſirgus. Swefchais un Masepa uſleža uſ teem un aiaulekſchoja pa zelu projam.

Schee zelineki mehtaja dauds waſrdus ſawā ſtarpa ahtri jahdami un farunadamees un nenorimahs weenumebr ſawus ſirgus uſbuditnat. Masepa wareja ſafinat tikai no ſawa zelabeedra, ka par ſawu atſhwabinaſchanu no zeetuma winsch warot weenigi pateiktees tikai pahnna jaunkundsei, ka wina ruhpemedahs par ſawa mihlaka lifteni, peebalwoja zeetuma fulaini un iſraudſija no ſawem fulaineem zilweku, uſ kuru wareja pilnigi zeret, ka winsch iſpildihs winas baiſigo uſdewumu un atſhwabinahs Masepu. Un ta tad tas nepaſihſtamais, Masepa atſhwabinatais, bij tahs jau minetahs jaunkundes fulainis.

Masepa ſahla jau ſapnot no ſawas nahtamahs laimes ar pahnna jaunkundſi un tajſija jau leelikus planus (cedomus). Peepeschi pakala jahjeji iſdſirda ſirgu trampaleſchanu. Masepa un wina zelabeedris ſabiſahs. Tee bij wineem pakaldfineji. Kahds pulks jahſchus ar eerotscheem iſrihſkotu zilweku, no pahnna ſuhlii dſinahs behgleem pakal un jau ſaſneedsa winus. Pakaldfineji pefekrehja klah. Nebij eefpehjams iſsprukt no wineem un Masepa apnehmahs apſlahtees un ſagatawotees uſ preti tureschanos; winam bij ſobins, ko winam bij eedewis wina atſhwabinatais. Lai gan winsch duhſchigi preti ſawahs uſbruejeem, tad tomehr winam wajadſeja winu leelakajam ſpehklam padotees. Pahnna fulaini apſtahtja Masepu un atnehma winam erotschus, tad ſaſehja tee winam rokas un aifſehja muti. Tad kahdu buhſchanā tee tad aifſeda Masepu pahnna pili. — Breeſmigās uſmās pahnis gribaja nokaut Masepu, bet te winsch patlaban cedomajahs zitu, jo breeſmigaku strahpi. Winsch pawehleja ſawem fulaineem atwest uſ pils pagalmu kahdu wehl neejahditu mescha ſirgu. Pawehle tika iſpildita, ſirgu peereda un atreebigais pahnis, aifſmiedams pirmeko draudſibu, pawehleja ſawem denereem atraiſit Masepa ſaites un peereteet winu uſ mescha ſirga muguru. Ar ſtipreem strikeem peerehja pee mescha lopa nelaimigo wagineeku. Kad wiſs bij gaſtaws, tad pahnis pawehleja aifwest ſirgu ar peereto jahjeju pee tuweja me-

ſcha un tur to tad palaift ſawā waſā. Meschainais, newaldaſais lops, pamanidams uſ ſervi naſtu, trakuligi aulekſchoja ar peſeeto Maſepu pa laukeem, zaur mescheem, pa lejahm un kaſneem. Weltigi Maſepa noviſhlejahs atraiſitees no meſcha ſirga. Wiſa kufteſchanahs tifai pawairoja lopa trakumu. Maſepa meefia bij apklahha ar daſchadeem eewainojuemeem un aſini tezeja pa teem. Bet ſirgs bes apſtahſchanahs aulekſchoja uſ Ukraines ſtepehm. Maſepa paſaudeja ſaſehgu un beidsot juhtas. — Bet tad wiſch atjehdahs (atmodahs), tad eerauga; ka wiſch gul pee upes kraſta. Apklahrt wiſu ſtahweja pulks kaufchis Godige ſtaudis nomagaja wiſa aſinus, ſaſehja wahtis, ta fa lehnibtim Maſepa nahza pee juhtas, warejo juu ſehdet un ſarunajahs ar ſaweem atchwabinatajeem. Viſpirmak Maſepa wehlejahs ſinat, kur wiſch atronahs un ka wiſch te ir kluwiſ! Wiſam teiza, ka wiſch ir pee Dneepras upes kraſta, Ukraine, Saporoschka Seetſchā, pee kaſakeem, tuvu Baturinas pilſeh-tam, kura wiſu pahrwaldneeks (hetmanis) dſihwojo, Maſepa klaufijahs uſ kaſakeem ar ſinkahribu. Kaſaki ſtahſtija wiſam, fa tee wiſu ir eeraudiſiujſchi, fa wiſu neſaja meſcha ſirgs, fa tee ir aulekſchojuſchi wiſam pakal, fa lai iſglahbtu to no bojā eechanas. „Meſh beidsot eeraugahm teiza kaſaki Maſepam, fa taws ſirgs nokrita pee Dneepras kraſta, meſh peeaulekſchojahm pee ta un, pamanijuſchi eekſh tewiſ dſihvibas ſiñnes, atraiſijahm tevi no iſdiſiufcha ſirga un prahtigi pahrneſahn te. Pehtzam eſahtahm nomagat tawus aſinus un eewainojuemuſ ar auſtu uhdenei. Tu ſahli dwaſhot (elpot) ſwabadaki un beidsot nahzi pee ſamanas.“ Maſepa, atmine-damees toſ pagahjuſchos notikumus ar wiſu, pateižahs ſaueem labdarceem. — Kaſaki iſklaufiſches Maſepa ſtahſtu un eſchehlo damees par wiſu, aifneſa to tuvejā zeemā un gaſhaja par wiſa iſweſelofchanos. Ilgi ſli-moja Maſepa. Kohbs wez gudris dakteris katru deen nonahza pee wiſa pahrfehja wiſa wahtis un ahrſteja taſh ar daſchadahm ſahlehm. Kad wahtis aifſija un weſeliba labojahs, tad Maſepa paſtahſtija kaſakeem fa-wus behdigos ehrmiгos (dihwainos) peedſihwojumuſ. Wiſi klaufijahs uſ Maſepu ar labpatiſchanu un eemihleja wiſu par atklahtibu ta, fa weens no wezakeem kaſakeem aifweda wiſu uſ Baturinas pilſehu un tur ſteleja preeſchā Maſepu ſawam hetmanim jeb pahrwaldneekam.

Hetmanis peenehma Maſepu labpatiſkami. Wiſa ehrmigi peedſihwojuſi ſabudinaſa hetmani ſtipru ſinkahribu. Wiſch luhdſa ſawu weſti iſtahſtit wiſam ſtaidri wiſu, fa tas ir gađijees, fa wiſch tahda brefmiгa buhſchanā, peſeets pee meſcha ſirga ir kluwiſ Saporoschka Seetſchā. — Neſlehpdamis neko, Maſepa iſtahſtija hetmanim wiſu ſawu dſihwi un ta patika wiſam zaur ſawu pateižbu un jauftrunatnibu, fa tas wiſu luhdſa pee ta paſlit un noſteſtees Seetſchā uſ dſihwi. Maſepa peenehma ar pa-teižbu hetmana uſaizinajumu un eestahjahs Seetſchas Saporoschka deen-eſtā. No babas ſapratigais Maſepa drihs eemahzijahs kaſaku ſara mahl-flu un wiſu deeneſtu, bet peetam weenumehr glandijahs pee teem ſtipra-

jeem un eemantoja no teem few draugus; drihs wiſi eemihleja winu, wiſi zeenija wina kreetno wertibū. Hetmanis un wezakee par kreetnu deene-ſchanu paauiglinaja Masepu. Nogrunteejes Saporoschka Seetschā, mihi-lets un zeenils no preelſchneeleem un bedreem, Masepa atminejahs ſawu leelo mihiſtibū un wina karſtgrība no jauna fahla wairak eekarſt, kad fahla domat no ſkaiſtahs pahna jaunkundſes Ewelines. Winsch eedo-majahs to atſwabinat. Schi wehleſchanahs eekarſa arveenu wairak, kad wiſch faſinaja no iſbehguscheem Poleem, kuri Seetschā bij uſnemti, ka jaunkundſe Ewelina gruhtī zeeſch no brahla bahrdſibas. Iſmanigais Masepa ſteleja preelſchā hetmanum un kaſaku wezakeem daschadus ſwarigus oemeflus, ſawahlis ar winu atwehleſchanu kaħdu pulku no teem wiſiduh-ſchigakajeem kaſakeem un ar ſchein droſchprahntneeleem dewahs zelā, gahja teeſham uſ pahna pili, kur tika wahrdſinata ſkaiſta Ewelina. Pile bij pee Ukraines robedchahm, kahdas ſintu werſtes no Seetschas Wiſi pulks uenogahja tuhlin teeſham uſ pili, bet nolikahs zelā atduſetees. Masepa bij duhſchigs un turklahrt ari akurats. Winsch apnehmahs pilei pepe-ſchi neuiſbrukt, bet ſuhtija tos iſmanigakos un droſchalos kaſalus iſklau-ſchinat, ka pahna pile tagad klahjahs. Behz ihſa laika kaſaki atgree-ſahs atpakat un paſtahſtija Masepam par brihnumu, ka wini eſot gaibiti weest un ka pahns ſawā pili ſagatawojot wiſu wajadſigo, ka lai winus uſnemtu.

Safinajis, ka wina nodomi ir atklahki, Masepa apdomajahs, bet ne ilgi. Droſhi un pee tam paſtahwigi wiſch ſapulzinaja ſawus duh-ſchigos kaſatus un tumſchā naſti, noſtahdiſis waktis, apdomigi gahja uſ pili. Bet lai gan Masepa deefgan-apdomigi gahja, tad tomehr kaſaku kufteſchanahs tika pamaniſta — un — no piles atſlaneja ſlinschu ſchahweeni: Masepa ar ſaveem duhſchigem kaſakeem dewahs pee grahwja, ka apkaht piles muhreem tek, un atbildeja ar ſchahweeneem. Ziti kaſaki, atbalida-meſs no pulka, dewahs pilei no otras puſes wirſu, pahrpeldeja pahri par grahwji, kureſh bij pilns ar uhdeni un eedami uſ pili uſbruka aplehgereteem no muguras puſes. Bahna deeneri, kuri pili aifſtahweja, iſlilhda no negaibitem ſchahweeneem. Pats pahns, preti ſchauſdams no piles muh-reem, ari nemas nebij rehkiņajis no uſbrukſchanas no muguras puſes un nebij ſarihkojees uſ aifſtahweſchanos. Nedſedams ſawu kaſaku labu weif-ſchanos Masepa gahja ar ſturmī un eelaufahs pile. Wina pirma wehle-ſchanahs bij raudſit faſneegt piles ſombarus un atſwabinat Ewelini, kad wiſch nejaufchi eerauga few preelſchā uſ welenu plazi (na teppaet) bresmigu ſtatu. Dahs jaunkundſes bruhtgans (minetais wežais pahns), ſagrahbis bahlo un dreboſcho Ewelini, tureja leelu dunzi uſ winas galvu.

„Apſtahjees!“ uſſauza wiſch Masepam, — „tik drihs ka tu wehl weenu foli kufteſees no ſawas weetas, tad es ſchij jaunkundſei tuhlin dſchibibū atnemſchu!“

Masepa buhtu gribejis runat, bet wina bals aifrahwahs, gri-beja kustetees no weetas, bet kahjas nepaklaustija winam; winsch palika fa stabs stahwot. Kasaki ari stahweja kluuzeesdam i aplari Masepu un ne-wareja pakustetees, bihdamees par sawu mihleto preekschneeku: ja winsch weenu foli eet, tad ir Ewelina beigta! Masepas buhschana bij breefmiiga. Peepeschti weens Saporoschez issteepa sawu flinti un isschahra us jaun-kundses bruhtganu. Saschautais pahns nokrita us welemu plazi. Masepa ismifis skrejha, sagrahba noglibuscho Ewelini un sawas rotas isnesa to no piles muhrem; kasaki apsargaja aiseeschanu. Kad Ewelina atjehbahs, tad luhds Masepu, lai drihs behgot projam no nelaimigahs piles.

Masepa apmeerinaja winu, eeteildams, fa duhschige Saporoschzi winus neisdoschot. Saporoschzi sagrahbuschi Ewelines leetas isgahja no piles, dujsmodamees, fa nevareja atraft waldneeku — pahnu. Ari Masepam tas nepatika, fa pahnu newareja atraft; jo winsch gribuja us wi-hadu wihsi winam atreebtees.

Par wihsahn leetahm Masepa nu nodarbojahs gar skaito jaun-kundsi. Pehz pirmahs mihsigahs apsweizinafschanahs esahkahs apwaiza-schanahs no tam, fa jaunkundsei ir lihds schim flahjees un fa atkal Mase-pam. Pile bij teen nu jau tahlu pakala paliksi un laimige draugi atradahs jau droscha weetaw sawu padenigo Saporoschzu starpa. Jaun-kundse isstahstija Masepam, fa brahlis ir bahrgi apgahjees ar winu, fa ir pagehrejis no winas, lai ta etu pee weza pahna un ja ahsajitos, tad draudeja eslehgzt winu klosteri.

Tu biji man weenumehr firdi, teiza jaunkundse Masepam, un fa es buhtu ari warejusti tewi aismirsi? Es buhtu labak dsihwibu pa-saudejusti neka pee zita aisgahusti. Titai weenigi tewi ir mana firds is-redsejuhees. Es gaidiju tikai to brihdi, kad es tewi no jauna atkal eerau-dschu un neejmu welti gaidijusti. Tu ispestiji mani no wangibas un mi-hlestiba atkal saweenoja muhs us muhsu laimibu. Preeksch manis tagad ir wihs weena alga woj nu fu topi par lauschu pahrwaldneeku jeb par nabagu semes eedsihwotaju, tikai mihsli mani ta, fa tu esj mani mihs-jis papreekschu."

Waj us scheem eelihgsmodameem jaunkundses wahrdeem Masepa newareja winai atbildet ar muhschigas, nemitejamas mihestibas apsoli-schanahm? Winsch swerejha winai, fa winsch to karsti mihsle un fa schihs mihslestibas juhtas winsch weenumehr glabahs. Beidsot wini eebrausa Baturinā. Hetmanis peenehma winus labprahigtig un laipnigi.

Nometees Seetschā ar skaito Ewelini, Masepa gan domaja jaun-kundsi prezet, bet godakahrigahs domas gressa winu pee dauds swariga-fahm darishchanahm. Winsch wehlejahs paangstinafschanu, slawu un ta-deht ar ihpaschu zenfibu darbojahs ar to winam ustizeto pulku rikfo-schanu. Zaur duhschibu, kahrtibas rikfoschanu pee kasakeem un laipnigu apeeschanos winsch emantoja lauschu mihestibu, un hetmanis nefinaja fa

zeenit wina nopolnus Saporoschais; bet Masepa godaفاhtibai tas wehl nebij deesgan; wijsch eedomajahs tapt par patvarigu, par Saporoschjas patstahlwigo maldueku, eedomajahs faszneeght hetmana godu. Tani laikā bij par Masfreewijas hetmani Samoilowitsch, Masepa labdaris. Mihledams un paaugstinadams Masepu, hetmanis ustizeja winam swarigas davishanas un suhtijs us Maslawi ar swariqeem usdewumceem.

Schinis zeloschanas Masepam atflahjabs plasch darba lauks. Maskawā wareja winu eepaſit un zeenit bajari, leelkungi un Zars, wiswairak zaur to, ka winsch jau tapa pasihstiams ka zilwels ar apdahwintahm eejpehjahm; peetam winsch wehl prata glauditees pee Maskawas bajareem un pasemotes preefsch wineem ſew par labu. Bajari parahdiya winam miheleſtibū, apſolijs ſanu peepalihdsibū.

Uj Kreewijas troni bij tan̄ laikā Peteris un Jahnis Aleksejevitschi (Alekseja dehli), apakšā fāmas mahfās Sofijas Aleksejewnas usraudsibas. Godafahriga prinzeſe, iſleetadama fāmu brahlu jaunibas gādus, iſto Kreewijas trona mantineefu, eedomajahs waldit weena pati uſ Kreewijas troni. Winas godafahrigahs eedomas ſtuteja daschi leelkungi, kuri weenigi tilai personiga labuma dehl nollapatiſahs par labu netainam un pretlikumigam darbam, pee teem traizahs pēbeedrotees ari Masepa. Tomehr, Kreewijai par laimi, ſchis uodoms neisdewahs; atflahtee dalibneeki, kuri gribēja walſis fahrtibu paſhgroſit, dabuja peenahzigo ſodu. Prinzeſe Sofija tika eeslehgata floſteri.

Pa to starpu Masepa tika paaugstinahts. Hetmanis pilnigi pālahwahs us wina issildamios padewibu un tikumibu. Winsch, lihds attaijs nojahs servi preelsch hetmana, israhdiyahs par wina godigu palihgu un sulaini, bet ūlepenibā gribēja nonahvet sawu labbdari dehl vats sawas paugstinafschanahs. Hetmanis Somoislowitsch drihsūma apdahwinaja to ar Maskreevijas karapulka generala tschinu (rangu) par to, ka winsch eestastijsa hetmanim pateej labus planus (nodomus) par kureemi hetmanis ari dabuja pateizibu no leelkungeem un no Kreewu Zara nama. Ukrainaas eedishvotaji apbrihnoja Masepa saprafschanu un eippehjas un redsedami ka us winu hetmanis labu prahtru tur, wehl wairak turejahs us wina pusi. Masepa glaudijahs un darija labu laudim, israhdiyahs wisur par labu Ukraineeschu aissahwtetaju, palihdsjeja neslaimigeem, ka lai tikai wilstu laudis us sawu pusi. Schi labdariba bij tikai ahriga issilfschanahs.

Pa to starpu kamehr ispildijahs Masepas godakahrigahs nombemas, Ewelina turpinaja wehl weeuumehr mihlestibū pret winu, neluhkodama pat us to, ta winch jau, ar winu opeedamees sahla isslaisti dauds austus wahrdus tai preti. Wina bij wina dehl astahjusi sawu dsimteni, brahli, dauds gruhtumus zeetusi un breehmas redsejusi — un tomehr wehl nebij wina feewa. Nuhpes par nahkayibū stípri winu trauzeja un ūchihs ruhpes bij pateefigas. Jau pirmiak eekam Ewelina nomekahs Baturinā us dīlhwi, kahdas wasanku bandas wadons, kas ar rasbaineesibū

nodarbojahs, bij Masepam eesfinkajis kahdu jaunu, loti skaistu Tscherekeetei, ar wahrdu Sulmara. Werdsene eemihleja aplam fawu jauno fungu, bet Masepa neisleetaja winas mihlestibu, atdewa winu apaksh usraudstibas weenam Kasaku starshinam.

Nemanidama atbildi us fawu mihlestibu, Sulmara pehz fawas dabas un fawahm eerafschahm pagchreja, ka loi tas zilwels, kuru wina mihl, ari winu mihlestetu — pirmā isdewigā brihdi gatava bij greissfirdibū israhbit un atrechtees, it ka tai buhtu uj to teesiba. Tscherekeetei nahza preefschā, fa Masepa mihl kahdu zitu, bet nesinaja, kura ta laimiga ir. Weenureis wina fatifikahs ar Masepu dahrfa un atklahtja winam fawu mihlestibu.

„Es newaru buht tevi nemihlejuß!“ teija Sulmara Masepam.
— Usllaujees! Tatari atnehma mani no manas mihlahs mahtes; Poli atlaupija mani no Tatareem, rasbaineekti atrahwa mani no Poleem, — atsdfinkaja mani tew; tadehk es esmu tew peederiga un mihlu tevi par wijsahm leetahm!“

„Pateizos tew par tarvu mihlestibu, Sulmara!“ — atbildeja Masepa, „bet es newaru tevi apmahnit; es mihlu weenu zitu! waj waretu weena firbs faweenotees ar divahm skaistulehm weenā laifā un tāhs abas mihlet? Sulmara ekarfa; wina negribeja klausitees uj Masepu un ar pilnigu mihlestibu nodewahs winam. Masepa redseja, zil karsti Sulmara winu mihl, bet nekahdā wihsē newareja to apmeeringaht. — Te Masepam par nepatikchanu ari Ewelina drihs fasinaja, fa winu ir eemihlejuß jauna Tscherekeete. Pahna jaunkundje (Ewelina) sahka domat, fa Masepa ir peevilis Sulmaru, bet schihs winas domas Masepa isflihdinaja un wina apmeeringajahs.

Jauni isdomajumi gaibija atkal Masepu; winsch dabuja kahdu-reis wehstuli no ta pašča rasbaineeku bandas wadona, kas winam bij dahwinajis skaisto Sulmaru. Rasbaineeku wirfneels rafstija Masepam, fa kahds bagats pahns usperk winu ar wina bandu, usbrukt uj Saproschzeem; winsch grib — ta rafstija bandas wadons Masepam — tevi notaut jeb dsihwu fawangot. Wina noluhts ir atchwabinat jaunkundji (Ewelini), kuru tu ejot no wina ajswedis. Eſt apdomigs! Tu fini, fa mani apakshneeki mihl seltu un la tee mantu eeraudsijuschi pat manu wirfneezibū mas wairs cewehero. Islasijis scho wehstuli, Masepa lehreahs pee wajadigem lihdselteem, lamehr Ewelina pa to starpu domaja (sapnoja) no fawas drihsas saprezeschanahs ar Masepu.

Meerigi tezeja Masepa un Ewelines dsihwe, tomehr schis meers tika ispostiis. Weenureis, kad skaista jaunkundje palika weena pati samā kambari, pee winas eesfrehja Sulmara. Tscherekeete bij launā nodomā un tureja rokā dunzi. Jaunkundje Ewelina isbijahs, newareja neweena wahrda wairs isrunat. Wehl wina nepaspchja ne atpuhstees no pirmahm isbailehm, kad tanī paščā kambari eesfrehsa leels stalts wiheretis. To

eraugusti Ewelina nogihba; wina erauga few preekhchā ſawu bahrgo brahli. Sultmara pazechla dunzi pret jaunkundsi Ewelini un gribreja to nokaut, bet Ewelines brahlis, fakerdams Sultmaras rokas, eſauzahs: „Lai ſtaw! Tew newajag atreebt ſchij' noſeedſneeſei! Das ir mans upuris!”

„Bet tu, nelaimiga, ſozija pahns tahlat, ifraudams dunzi no Sultmaras rokas un pagreeſdamees uſ Ewelini, tew wajag man ſamatſat par apbehdinachanu, fo tu man padariji zaur ſawu iſweſchanos!”

Pahns to iſſazijis ſagrahba nogihbuscho Ewelini un wilka to pakal few. Taī paſchā azumirkli eegahja ari Masepa. Winſch iſmiſis dewahs tuhlin Ewelini palihgā. Alikeetinatais (eeduſmotais) pahns ſagrahba dunzi un ewalinoja Ewelini, pehtam ari Masepan weenū duheenū eeduhra, bet tanī paſchā azumirkli veefrehja kaſaki, ſagrahba pahnū un apſtahja winu ka noſeedſneelu. Pahns ar duſmahn un iſmiſchanu padewahs kaſakeem; tad Masepa teiza winam: „Redſeum tagad, pahn, ka tas tev iſrahdiſees fehdet zeetumā pec manis, un pehtam tapat tahdulaiku paſkradit pa laukeem un mescheem, ka mani kahdureiſ peespeeda ta darit!” — Lihds ar pahnū Masepa pawehleja nemt apalſch waktis ari Sultmaru, kura ar niſnumu luhojahs uſ ſawu lihdskahrotaju (lihdsgribe-taju) Ewelini.

Masepa un Ewelina bij weegli eewainotti un tadehlt drihs iſweſe-lojahs. Bet pahns un Sultmara fehdeja apalſch waktis. Sawu atreebſchanos pahnam Masepa eefahla no tam, ka noſuhlija un lila winam ſazit, ka prezot wina mahſu un grib dſirdet no wina atwehleſchanu uſ ee-döſchanos lauſibā. Pahns tilka wehl wairak eekaitinats zaur tahdū Masepas iſſmeſchanu, bet opſlehpā fewi duſmas, zeenidams ſawu dſihwibu un brihwibu. Winſch ſinaja, ka jau gaſawojas uſ taħſahm, baidijahs par ſawu dſihwibu un ka lai iſbehgħtu wiſu leelatħahs breeħmas un aifla-wetu Masepu, wiſch peebahsa wakti ar naudu un par ſeltu winam pa-gatawoja lihdsellus preekhch iſbehgħchanas. Bif leela bij Masepa iſbriħ-neſchanahs, tad winam pañiroja, ka zeetunneeki, pahns un Sultmara, bet tapat ari wina ſtaifta bruhte Ewelina nam wairs ſinami, fur tee ſlehpjahs! Masepa tapa tiħri ka ahrprahħtigs. Winſch tildaudi nebriħnejahs par pahna un Sultmaras iſbehgħchanu, bet wiſwairak winu fatreeza jaunkundses Ewelines, wina bruħtes, noſagħchanā. Winſch negribeja to ne eedomatees, ka Ewelina ir giſbeħgu; bet bij pahleezinats, ka ta ir ar waru aifwesta; un tadehlt winam zehlaħs breeħmiga nepatiħħchanā jaunkundses deħl un uſ ſaweeem ſlepeneem eenaidneekem. Bes kaweſchanahs iſſuhiija Masepa pakaldfinejus pehz behgleem uſ wiſahm puſehm, bet pakaldfiħchanahs paſlika bes felmetħm; behgli bij jau taħlu projam. Va-gatais pahns par naudu bij iſgħadjaeſ few brihwibu un aktru aifbrauk-ſchanu un nebix aiftahjis ne wiſmasakħahs pehdas pakal few, uſ kureen tas ir aifbrauziſ.

Ilgū laiku behdajahs Masepa pehz ſtaifiahs Ewelines, un lai gan
winſch daudſ nopuhlejahs, tad tomehr winſch neneela newareja ſafinat ne
no ſawas bruhtes, ne no tam, kahdu ſitteeni tai bij ſagatavojis winas
atreebigais brahlis. —

Lai gan Masepa pehz ſawas bruhtes loti ilgojahs, tad tomehr
winſch nenostahjahs ari ſawas darifchanas iſpildit. Tas wimū daudſ aif-
kaveja, bet jauna un ſtipra miheſtiba drifsumā ari pañiam iſhīnaja no
Masepas atminas Ewelini. Pa Baturini un wiſpahrigi pa Saporosch-
kas Seetschu nonahza ta preeziga wehſts, fa Doroschenko ir eebehdsis Tur-
zija un fa wiſa Maſkreevija ir padewuſees hetmana warai.

Schi atgabijmā bij Baturinā pee hetmana Samoilowitscha
nosazita balle. Hetmana nams peepildijahs ar weſeem; tur bij Kreenu
leelkungi un Polu pahnī; ta bij ta braſdaka balle Saporoschkaſ Seetschā
un Ukraine, tur bij ari daudſ ſtaifias Kreenu un Polu dahnmas. Wa-
karā aifgahja ari Masepa uſ balli. Bet kād hetmanis Samoilowitsch
balli bij atflahjis, un eejahfahs dantſchi, tad Masepa nostahjahs ar we-
ſeem darbotees; winſch luhojahs uſ ſtaiftuli Maſkreeveeti, kura danzaja
ar hetmani pahrā. Bailliga kauniba un newainiba iſrahdiyahs winas
waigōs un kustieschanas. Schi ſtaiftule bij generalteſnecha Rotschubeja
meita Marija. Tahdā jautrā un ſpoſchā wakarā nebij gruht Masepam
pee ta goda naht danzaht ar ſtaifto Rotschubeja jaunkundi. Wiſi weſi
greesa wehribu uſ schi pahrina ſtaiftumu, weiklibu un mahtli. Masepa
glaudiyahs ar Mariju un zaur ſawu jaukrimainibu un weiklibu ſawan-
goja Marijas ſirdi. Miheſtiba nemanot eepaſhstinaja winus, hadraudſi-
naja un noſiſprinaja wimū ſakaribū. Beidſot, pehz brangahm wakari-
nahm, weſi ſahlka aifbraukt, bet ari tur Masepa nenorimahs pakalluhko-
tees pehz Marijas. Wini ſchlihruhs cemihlejuſchees weens eelfch otrā.

Gemihlejis Rotschubeja meitu, Masepa atflahja ſawu deribas no-
ſlehpumu ſawam draugam, general ſtrihwerim Orlikam. Orlikis iſklauf-
jees drangu, dewa winam to padomu eepaſhtees ar Rotschubeja un darit
ſawu nodomu lihds galam. Bet Rotschubejs bij bagats, ſlamens un ne-
peeejams. Winſch miheļja ſawu meitu wairak par wiſu paſaulē un ne-
kad nebuhtu apnehmeeſ par radineku tapt ar maſat ſlaweno Masepu.
Ar Masepu Rotschubejs wiſwairak apgahjahs aufſti un lepni. Un ta-
dehſ, neatrosdams pee ſawas buhſchanas nefahdas eepaſhjas atflahjs eepa-
ſhtees ar Rotschubeju un ſtaifto Mariju, manigais un godakahrigais
Masepa eebomajahs tapt par hetmani. Bet fa lai hetmana godu ſa-
fneegtu, bij wajadſigs ſtingri un droſchfiridi peſ ſeetis kertees; wajadſeja
noneewat un paſeminat kaufdu azis hetmani Samoilowitschu. Geſah-
dams weſi iſpildiſchanā ſawas godakahrigahs eebomas, Masepa bij aif-
mirſis pateizibū pret ſawu labbadi (hetmani). Winſch apnehmahs to iſ-
nihzinat, fa tikai lai pats taptu par hetmani un dabutu Rotschubeja

meitu. Slepni ſahka strahdat Masepa un wina peekriteji Maſkreewijā; pee tam winam peepalihdjeja ari daschi no Maſkawas leelkungeem pee prinzeſes Sofijas nama.

Masepa iſleetaja ſawa labdara weenteeſibū (beſwiltibū) un fa lai noncewatu Samoilowitschu preeſch Saporofschzeem un Zara nama Maſkawā, wiſch ſagahdaja preeſch hetmana nama wiſhwairak Wahzechus un Polus. Behztam wiſch ar ſawu draugu Orlit uſgatawoja uſ Samoilowitschu melu ſinojumu, fa wiſch ſtahwot ſakarā un eſot norunajis ar Poliju strahdaht preti Kreewijai. Štojums tika eewehrots; tanī bij iſrahdiſts, fa hetmanis ir launprahlangs Kreewijai un eenihiſt Maſkawas leelkungus. Peepeschti Baturinā wiſt tapa nemeerigi; uſ celahm taiffija trofni un kufejahs laudis, wiſt ſteidahs uſ pilſehta plazi uſ wehſtijuma pulſteena ſwanijumu. Hetmana Samoilowitscha nams tapa aplenkis no Kreevu waſts ſaldateem. Uſ plazi ari tikai bij dſirdams: „Wiltneefs! nodeweis eenaidneekem!“ Schee wahrdi ſihmejahs uſ nelaimigo hetmani Samoilowitschu. Bij atnahkuſi no Maſkawas wehſts, fa wiſch ir atzelts no hetmana goda fa Kreewijas pahrdeveis un teef aifſuhliſt uſ Sibiriju. Laudis iſtruhkahs un wiſt ſmagi no puhtahs, kaf Samoilowitsch parahdiyahs laudim lehdes un apalſch waſts. Tika nolaſits ſpreedums un Samoilowitsch ar aſarahm ſchkihrabs no laudim, ſehdahs kibitka (ratōs) un aifſweda no amata atzeltö hetmani uſ Sibiriju lai tas nomestos tur uſ dſihvi.

Neapschelodamees nemaj par ſawu labdari, Masepa apturlinaja eefch ſewis ſinamas ſirds kremschanu un titai gaidija, kaf winu iſſauks par Saporofſkas ſeetschias un wiſas Maſkreewijas hetmani.

Jauna hetmana iſwehleſchanā tika uſdota knafim Golizinam. Ar winu kopā nonahza uſ Maſkreewiju ari daudſ ziti Maſkawas leelkungi: knafis Dolgorukow, Baratinskis, Schtscherbatows un Miſchezkis, bajari, kara wadoni, galdu uſraugi un mahzitaju palihgi; preebedrojahs pce wi-neem ari wiſt general ſtarſchini (wezakee). — Knafis Golizins noſazija Masepu par jauno hetmani. Neweens preti nerunaja ſhim iſwehleſumam; bet turypreti winam wehl labu wehleja un ta tad Masepa ar gawilehm tika atſihts par hetmani.

Noſazitā deenā ſapulzejahs kara wihrū baſnizā kaſaku wezakee un kaſaki no wiſa kara pulka . . . Baſnizā ſewiſchka weetā guleja hetmana goda ſihmes: ſirga aſte un waldneela ſiſlis. Behz pusdeenas deewkalpoſchanas knafis Golizins, bajari, ſtarſchini un Masepa iſgahja uſ plazi, apitahstu ar kara pulku un laudim. Knafis Golizins tureja preeſch ſapulzes runu un waldneeku un Kreewijas waldneeku un printiſchu Joana un Petera Alekſejewa dehlu un prinzeſes Sofijas Alekſejewa meitas wahrdā ſika preeſchā ſapulzei iſwohlet jaunu hetmani. Uſ to par atbildi wiſi ſtarſchini weenbalsigi iſſauza Masepu. Behztam eefahkahs laimes wehleſchanas. Masepa, fa jaunais hetmanis iſſazija leelifti ſwehreſtibū, kurā noſolijahs buht muhſchigā padewibā Kreewijas waldneekem, toſ nepeewilt

un bes winu pawehles ne ar Polu karali darishchanas stahtees, ne ar Turku Sultani, ne ar Krimas Chanu, un pee wiſa ta butschoja kruſtu un evangeliuumu. Pehztam tapa peewesti pee svehrestibas wiſt ſakali un wiſi laudis.

Tapis par hetmani, Masepa ſahfa beesaki redſet un apmeklet Mariju Rotschubeju. Schihs apmekleſhanas nepatika Rotschubejam. Winsch nemihleja Masepu, bet tika ſpeefis klufi zeest, zeenidams eelfch wina wina ſwaru. Un pateefibā ar dewigu roku tika kaſita par Masepu keiſariſta ſchehlaſtiba. Keiſars Peteris I. paauugtinaja un apdahwinaja winu par padewibu un Kreevijas nopolneem. Un Masepa uſ pirmo reiſu prata parahdit ſawu padewibu likumigam un winu mihledamam waldeekam. Winsch pats noſuhtija pee Zara papihrus, kureōs winsch bij peerahdits par nodeveju (wiltneku) un kureōs Polija un zitas walſtis greeſa winu pee Kreevijas pahrodoſhanas, apſolidamas ka algu par to bagatibu un godu. Masepa wehl nebij par Kreevijas pahrdeweju. Bet Rotschubejs ſinaja un redſeja, ka winsch apmahnija Maſkreewus un Zara (Keiſara) waldbu un par to wehl wairal neezinaja Masepu.

Weenureis, kad Rotschubeja nebij mahjā, Masepa iſleetaja to brihwibas brihdi un apnehmahs pateeſi ſaderinatees ar ſkaſto Mariju. Wini ſatikahs un atflahja weens otram ſawu miheſtibū. Pee ſchihs ſaredeſhanahs Masepa peerunaja Mariju atſtaht tehnui un pahreet pee wina. Wina bij ar meeru. Pehztam tapa tuſch Rotschubeja meitas kambaris. Neweens newareja ſafinat, kur ir aifbehguji ſkaſto Marija. Rotschubejs pahrnahjis mahjās atpakal ar ſchaufchaulahm ſafinaja, ka Masepa ir wina meitu aifwedis; bet winsch ſlehpia ſawu apbehdinachanu un ſkaudiſbu un ſlepenibā uſ atreebſchanu nodomajis, ſahka uſmanigaki pakalluhkoſtees wiltigajam un beſkaunigajam Masepam.

Un pateſi, Masepa godakahribai mas bij hetmana goda wertibas. Winsch gribuja tapt par Seethhas patvaldneku, wiſi Maſkreeviſu ſawā warā dabut bes Kreevijas wirſwaldbas.

Peepeschi iſzehlahs farſch Kreevijai ar Sweedriju. Feldmarſchals Scheremetjews tika ſuhtits ar ſara vulku pret karala Karla XII. (Sweedrijas kehuina) ſara pullu un Masepa ari dabuſa pawehli no Zara Petera I. eet ar ſara pullu Polijā uſ polihdſibū Polu karalim Augustam. Masepa iſlikahs padewigs ſawam likumigam pahrvaldnekkam (Kreevijas Baran), bet pa to ſtarpu ſarakſtijahs ar Karli XII., domadams ſtahtees ar minu ſabeereibā. Bet ſawu ſlepenpahrdeſibas nodomu winsch puheļahs apſegt preeſch Petera ar melu ſinojumeem no daudſeem ziteem Maſkreeweem par neufitizibū Kreevijai. Ta winsch nepateſi apmeloja duhſchigo vallawneku Paleju, Samuſju un daschus zitus kreetnus Ukraines zilmekus. Bet tas wehl ir mas. Winsch ar ſawa drauga Orlika paſihdſibū iſplatija Maſkreevijas laudis naidibū pret Kreeveem, uſlika leelas nodoſhanas, ſazidams, ka ſchihs nodoſhanas ſawahkot Kreevijas waldbiſ. —

Zars Peteris, kas bij aishemis ar leeleem walsis pahrlaboschanas darbeem un ar karu, nepamanija Masepa wiltibū, neparedseja wina nepateizibu un bij wina labdaris tapat ka pirmak. Zars dahwinaja Masepam Ichninas, ordenus, zeemus un beidsot Kreewu walsis knosa godu (tieteli). Wijus schos dahwinojumis bij Masepa dabujis no Petera no Keisariskas schehlastibas un ustizibas. Bet Masepa nepuhlejahs wis pehz Maskreewijas goda, bet tikai pats pehz sawa. Winsch stahjahs slepenā sabeeedribā ar Kreewijas eenaidnekeem un pallhdseja slepeni Polijas karalim, domadams no jauna atdot Maskreewiju apaksh Polu waldbas. Schee wiltigi padewigee nolikumi bij labi preeksh godakahriga Masepa.

Kotschubejs luhkojahs pakal Masepas nodomeem un darišchanahm. Kotschubejs sajnaja wina wilitgos nodomus un apnehmahs tahdu pohrdeweju atflat. — Kotschubejam bij ihsteni draugi un palihgi: palkawneels Iskra, Konanoko, Swetailo un ziti ustizigi Kotschubeja laudis. Wini tapat luhkojahs pakal Masepam.

Ne, wilstuek! tā runaja Kotschubejs us ū ūaweem draugeem, es tew wairs nekaushu neewat ūwehrestibu un likumus. Es nezetiſchu klužu, kad fastahdahs wilitgs nodoms pret muhšu ūelvaldneku (Keisaru)! Es ūnoſchu par tewi, laundari un ūnoſchu temi Maſlawas bendes rokahm; lai es pats eimū bojā jeb tewi nonahweju, bet atrečbšos par noncevato Mariju!"

Draugi bij ar Kotschubeju weenōs prahdōs un apsolijahs paſihdset minam wina ūnojumā. Kotschubejs nodomajahs tikai, zaur ko lai ūanu ūnojumu aiffuhtot. Drihs atgadijums apgahdaja Kotschubejam padewigu ūlmeſku. Baturinas pilſehā nonahza diwi muhki. Kotschubejs eeaižnaja pee ūenīs weenu no teem, Nikanoru, un slepeni atklahja godigajam, ustizamam un wezigam muhkm ūawus nodomus.

Muhks apsolijahs us Kotschubeja luhgumu paglabah ū ūlehpumu un atklaht to tikai tam, kam to wajadſigs ūnat. Sawu wahrdū pateeſibu muhks apleezinaja Kotschubejam ar ūwehrestibu un nobutſchoja krustu. Kad ar ažārahm ažis un ar ūchaufchalahn Kotschubejs teiza muhkm: „Kad nu, godigais tehn, tas ū ūlehpums ir ūchis: Maskreewijas heimānis Masepa grib ūewilt muhs ūelvaldneku un pahreet pee Poleem. Ci us Maſlawu un ūnodod ūisu to bajaran Muſinam Puſchkinam, bet ūhlakas ūnas, ūaki teem, wini war iſſinat no manis."

Muhks aifgahja us Maſlawu un godigi ūpildija Kotschubeja ūdewumu. Bet Kreewu ūelkungi wehl ūtizeja Masepam un ūnojumu tu-reja tikai par ūaunas ūlawas ūelchaunu; un par Kotschubeju ūnaja ka par ūauschu meera traizetaju. Ūika ūaram preekshā to leetu, bet Zars ari to neticeja. — Tai 1708. gadā, pehz ūanu draugi padoma, Kotschubejs aiffuhtija us Maſlawu otru ūnojumu ar ūenīs no Poſtawas eedſihwota-jeem. Tas nonahza Maſlawā un tika preekshā ūlelets ūara garineekam, ūarewitschim Alekſejam Petrowitschim. Ūinnesi ūoſuhtija pee ūara. Kei-

sars pawehleja ministereem leetu ismeklet uj viis wehl arweenu schaubi-jahs par finojuma pateefibu. Schafirovs un Golowkins, kureem tika us-dots zauriluhkot finojumu, bij Masepa draugi un Kijewas gubernators, knasis Golozins, pehz Masepas ismeklechanas, ari greesahs uj wina puft to attaijnodams pret finojumu. — Bes wiia ta, Masepa, sasinajis par finojumu, aissuhtija pee Zara wehstuli, kurak pahrleezinaja waldneeku sa-wa padewibä un suhdsu suhtit apwainotajus uj Kijewu, ka lai par winu, Masepu, taistu likumigu ismeklechanu. Keisars atbildeja winam, ka lai winsch nebehdojotees.

Rotschubejs un Iskra wehl weenureis apnehmabs sinot par Masepu un nonahza Witebskas pilsechtä, kur tanä laikä bij Keisara karatesas kertelis. Tika nosazita deena preelsch sinotaju isklauischanas. Droschi eegahja Rotschubejs sapulzä, kur sehdeja ministeri un teiza, ka efot sagatwojees teilt Zaram: „Waldneek! Tava tehwa waldibas laikä bij Bro-kowezka peewilschana. Launa darba nodomataji ka ari fluu zeeteji par launeem nodomeem tika no Keisara apstrahpeti. — Bet tagad muhsu het-manis seleni ir sozheles pret Juhsu Augustibu un ne tikai doma atdot eenaidneekam Maskreeviju, bet ar zenschahs pehz tawas dsihwibas. Usti-zamu paavalsineeku peeklahjums pagehr no mums Zaru fargat un mehs zeram, ka mums nebuhs jazeefsch pateefibas dehl. Muhsu wehlechanahs Keiser ir weenigi ta, ka lai tami laudis bauditu meeru.“

Rotschubejs lika sawu finojumu preelschä un wina draugi apstip-rinaja to paechu. — Bet viis palika weltigi. Winus, ka walsis no-seedhsneekus, eebahsa zeetumä, un pehztam uj Masepas luhgumu, aissuhtija uj Maskreeviju preelsch galigas ismeklechanas. Pascham Masepan wäjadseja tee-sat sawus sinotajus. Pehz wina pawehles nelaimigos eeslehdsa lehdés un eeslehdinaja miklos pagrabös. Preelsch wineem tika pagatavots breefniigs spaidekkis! (moku benkis). Noweda Rotschubeju un Iskru uj spaidekta weetu. Tur pee welwjeem bij peeskruhweti dauds djeslu rinkli un stahweja galds ar tahdeem pat rinkeem un seemeschu ahdas siknahm. Tur bij ari viis spaideklu eerotschi: ahmari, kneebstangas, naglas un sahgi. Dauds zilhweku, kuri bij gatawi eesfahlt mozijschanu, stahweja sahi mahjokta stuhrs, kas bij apgaismots ar lampahm un svezehmu. Ee-gahja Masepa un Orlits un nozechdahs uj sawahm weetahm.

Masepa teiza uj Rotschubeju un Iskru: „Juhs gribajaht nonewat mani preelsch Zara, bet winsch neklausija juhsu neewaschanas un at-dewa juhs uj manu teisu.“

„Ka juhs to eedrikstejatees runat! turpinaja Orlits, un pehz-tam atgreesdamees uj fulaineem ussauza: leekat winus spaids!“ Tee ja-grahba pirmak Iskru, noplehja no wina drehbes un peefehja winu pee djeslu rinkeem, kuri bij eesjii galda; pehztam ewehra striki no scheem rinkeem tal rinki, kas bij eesjii welwjos un tureja rokas strika galus. „Saki, ussauza Orlits, kapehz tu wiltigi melozi uj muhsu labo heimani?“

Izfra zeeta kluju. „Nu, nu, pavalkat winu us augšču!“ teiza Orliks. Sulaini eesteepta striki un no wiša spehla rausiija to. Lozelki krakščleja Istrim, dsihſlas eestepahs un ošini gahsahs straumeħħ par muti un degunu. Masepa pawehleja atlaišt striki. Akurat tahdi pat spaudi notika ari ar Rotschubeju. Rotschubejs un Izfra tika speesti atfazitees no finojuma, issazidami, ka tee ir sawu finojumu isdarijuſchi tikai no launa prahha us hetmani. Masepa paraftija nelaimigeem nahwes spreedumu un noteefaschana tika nosfazita Kijewā. Pulks zilwelu ſapulzejahs us foda weetu; wiſi ſchehlojahs par nelaimigo likteni. Tika nostahdits kara pulks, nonahza ari hetmanis ar Orliku un beidsot nahza rati, pee kureem weens ſirgs bij peejuhgts. Schinis ratōs fehdeja noteefatee us nahwi: Rotschubejs un Izfra. Noteefatos uſveda us eſħafot (kaħki). Wini nometahs zelđs un luħda Deewu. Luħda Deewu par Baru un tehwiju (dſimteni). Orliks nolafija spreedumu. Nelaimige afweizinajahs no laudim un pa-leeza galwas. Bendas zirta ar ziri us teem un Rotschubeja un Izfra galwas noriteja weena pakal oħra. Starp laudim bij bſirdama breħħschana un noscheħlofchana. Noteefato meesas tika atdotas winu radeem . . .

Pa to starpu Masepa arveenu jo projam weba farunafchanas ar Sweedru fehninu; bet ka lai paſleħptu ſawus nodomus, winschliſdomaja jaunu willib. Winsch iſlikahs ſlims un pa to laiku ſtrahdaja zaur ſawiem peckritejcem. Iznahkums no tam bij tas, ka Sweedru fehninsch Karlis XII. gahja teefcham us Maskreewiju. Un Masepa, pepschi nostahjahs willibu dſiħt, paħrgahja par Deħnas upi pee Sweedru kara pulka; pee wina bij liħds 5000 kaſaku. Kaħaki bij taſ zeribb, ka minn wed pret Sweedreem; bet nogahjuſsheem pee Sweedru lehgera, Masepa farihkoja minn fuſchanahs fahrixbi un turpat, kaſakeem par briħnumu, teiza teem, ka winsch negribot kautees ar Sweedreem, bei weħlotees deenet apalħi Karla farogeem un efot nodomajis farot pret Kreevem. Un peħz iħfa laika Masepa jau faredsejahs ar Kehninan Karli XII. Gorka. Winsch eegahja pee Kehnina pāwadis no generaleem, teefniesheem, ſkriħwereem un daud-seem kaſaku paltawnekeem. Sirga asti un fisli — hetinana goda fiħmes — neħa papreeħschu. Tos Masepa nolika pee Kehninan Karla kaħħajm par ſawas paħlaufiſchanas un padewibas fiħmi. Winsch luħda to peenemt kaſakus apalħi ſawas fargħschanas, liħds ar to ari pateizahs Kehninan par to, ka winsch gribot atħwabinat Ukraini no Maskawas wirswaldbas. Pabeidħis ſawu runu, Masepa pabuħiċċoja Sweedru Kehninan roku, bet wina weżums tika ēewħrots un winsch dabu ja no Karla XII. atweħleħschanu noſehystees. Tani laikä bij Masepa jau wairak ka ſeħħdej mit gadus wez. Kehninsch ilgi farunajahs ar Masepu par īvarigahm leetahm un wiſi beidsot willigo Masepu un wina kaſakus pamecloja ar brangu pusdeenu.

Knaſis Mentschikows pirmais pastinoja Keisaram, ka Maskreewijas Hetmanis ir Kreewiju pahrdenvis. Keisars Peteris I. tapa par to loti

satreeks. Schi wehstis winu dſili aſgrahba un noſkumdinaja. Winſch ralſtija pee admiralaa Aprakſina ta: „Lai gan ir pret manu ſirds apſinu, preti no Jums laiſtahm labahm wehſtim Jums rakſtit ſliktu, tad tomehr note ſpeſch paſinot, ko ir paſtrahdajis jaunais Zuda — Maſepa, kaſ diwidemſmit weeniu gadu ir bijis manā uſtizibā, tagad ir tapis par wiltnēku un ſawas tautas paſrdeweju”.

Pahrdodams Kreeviju, Maſepa bij pahrdewis ari ſawas juhtas. Marija Koſchubeja meita atjehdsahs no farunahm, ka Maſepa ir winas tehwu nonahwejis, un biſkapi ſapulzejahs pils baſnizā un printscha Alekſeja Petrowitscha, pirmo walſis amata wihrū un neſkaitama lauſchu pulka ſlahtbuſchhanā tika nolaſita Reiſara wehſtule, kurā bij paſinot pa wiſu Kreeviju no Maſepa peewilſchanas. Pehz wehſtules nolaſiſchanas, metropolits Stefans atgreesahs uſ laudim un ihſā pamahzischanā aifrahdiſa uſ pirmemu ſlawenu Maſepas deeneſti un uſ beſtaunigu peewilſchanu wehſlak. Pehztam, atgreeses uſ teem apkahrt winu eſoſcheem archiereeem, mitropolits teiza: „Mehs eſam ſapulzinati ta Kunga wahrdā, un ta ka mums ir tapat ka fw. apuſtuteem, no paſcha Deewa wara peeweenot un atſchikt, tad mehs iſſakam (iſſludinam): Wiltineeks Maſepa par ſwehreſtibas noſeegumu (lauſchanu) un par Leelvaldneeka (Reiſara) peewilſchanu, eſi paſudinats (nolahdets)!“ Archierei atſahka pehdejos wahrdus trihs reijs.

Pehz Maſepa nolahdeſchanas, wina peekriteji ſahka atſahptees no wina weens pehz otra. Maſepa, možits no ſawas atmooduſchahs ſirds apſinas, atſtahts no ſaweeem peekriteeem, ilgi wairs newareja wilkt ſawu launo beſtaunigo dſibwi un nomira Turzijā, Benderachas piſfehā, uſ kureen bij aifbehdiſis kopā ar lehninu Karli XII. pehztam, kad Kreevi bij Sweedrus pawiſam pehdigi ſakauuſchi Poltarwas ſaujā. —

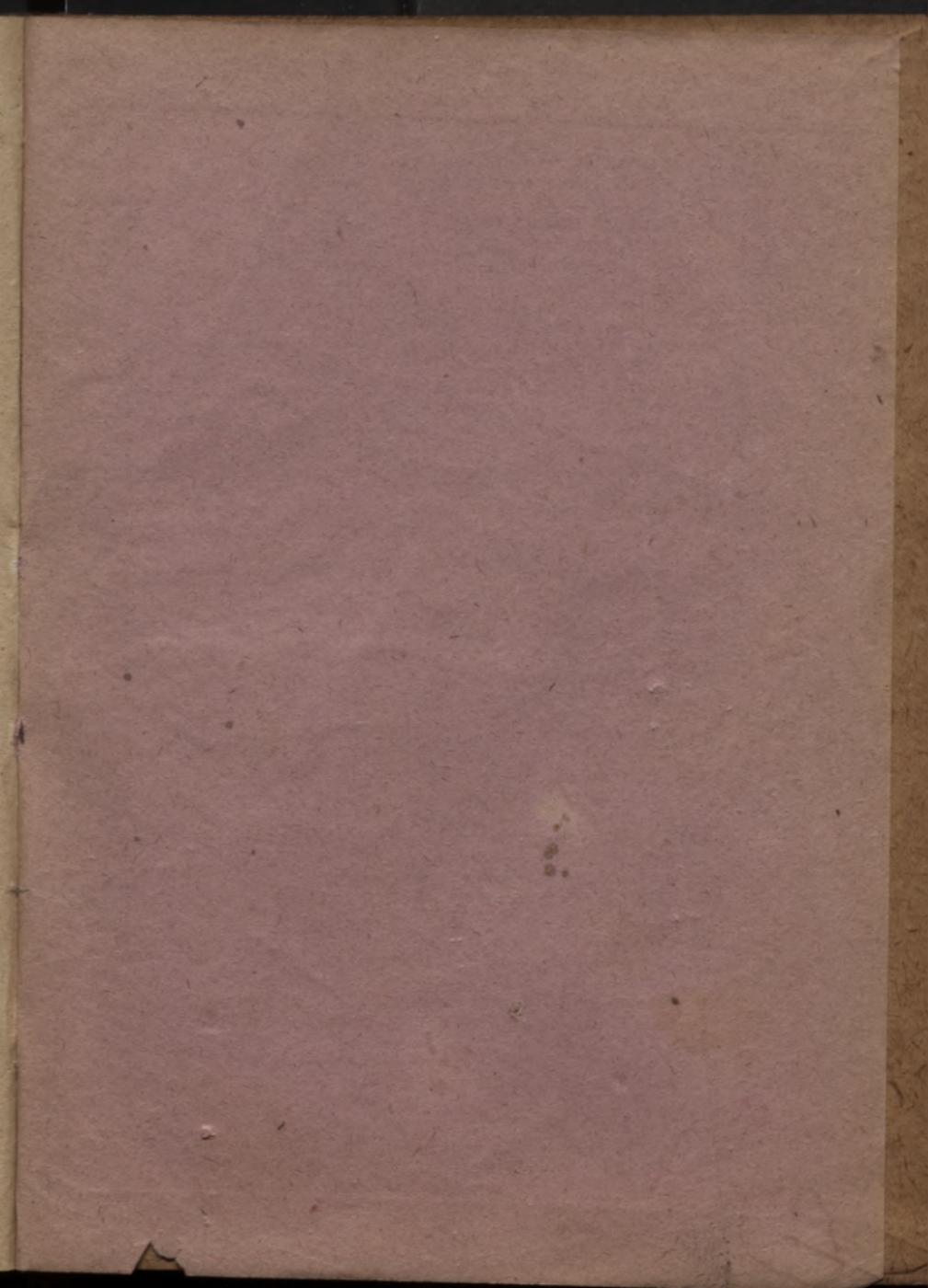
Fr. Aukſtina grahmatu bode,

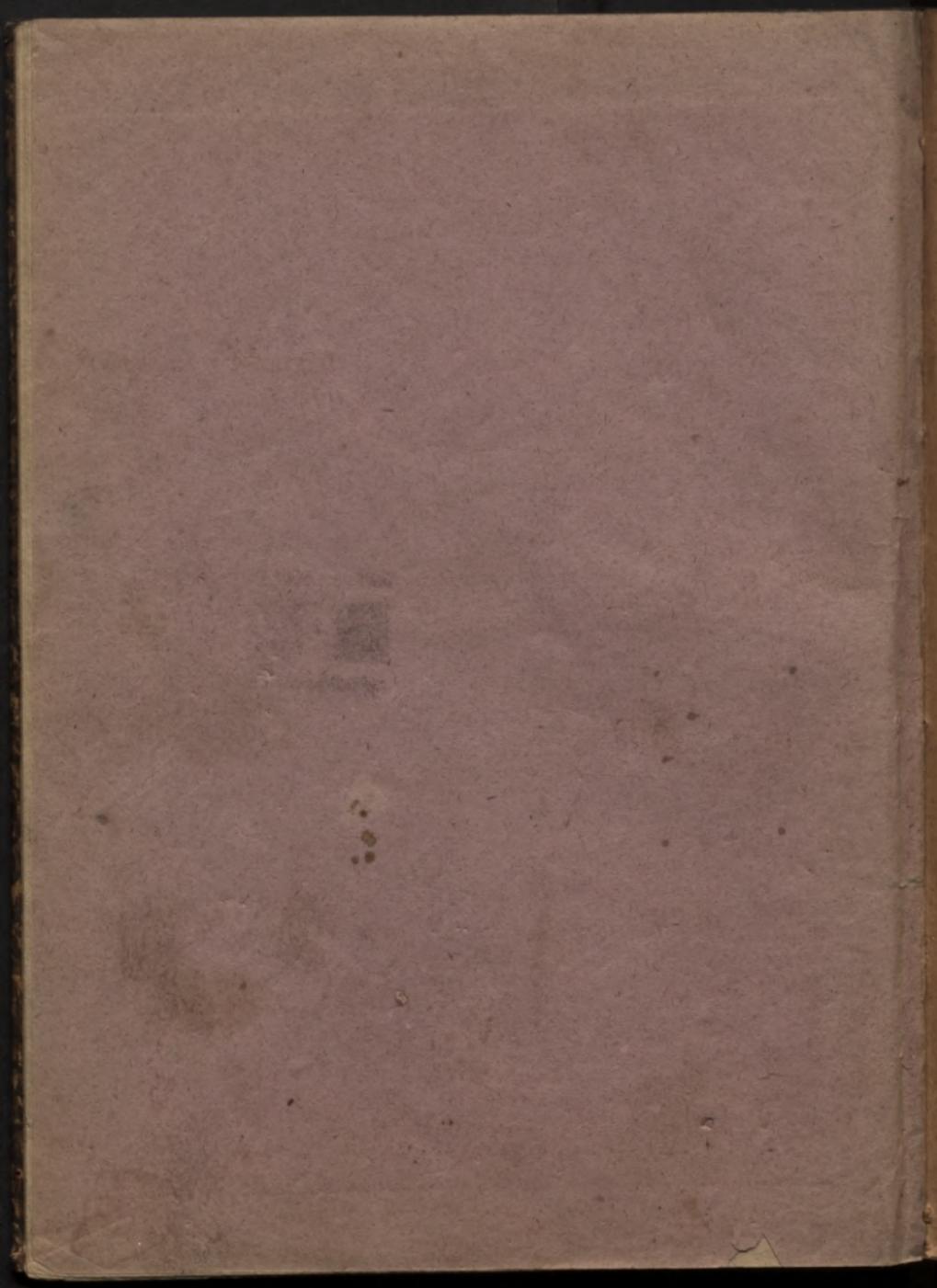
Veevajā, pee weza tirguš-platſcha,
ir dabujamas ſchahdas grahmatas:

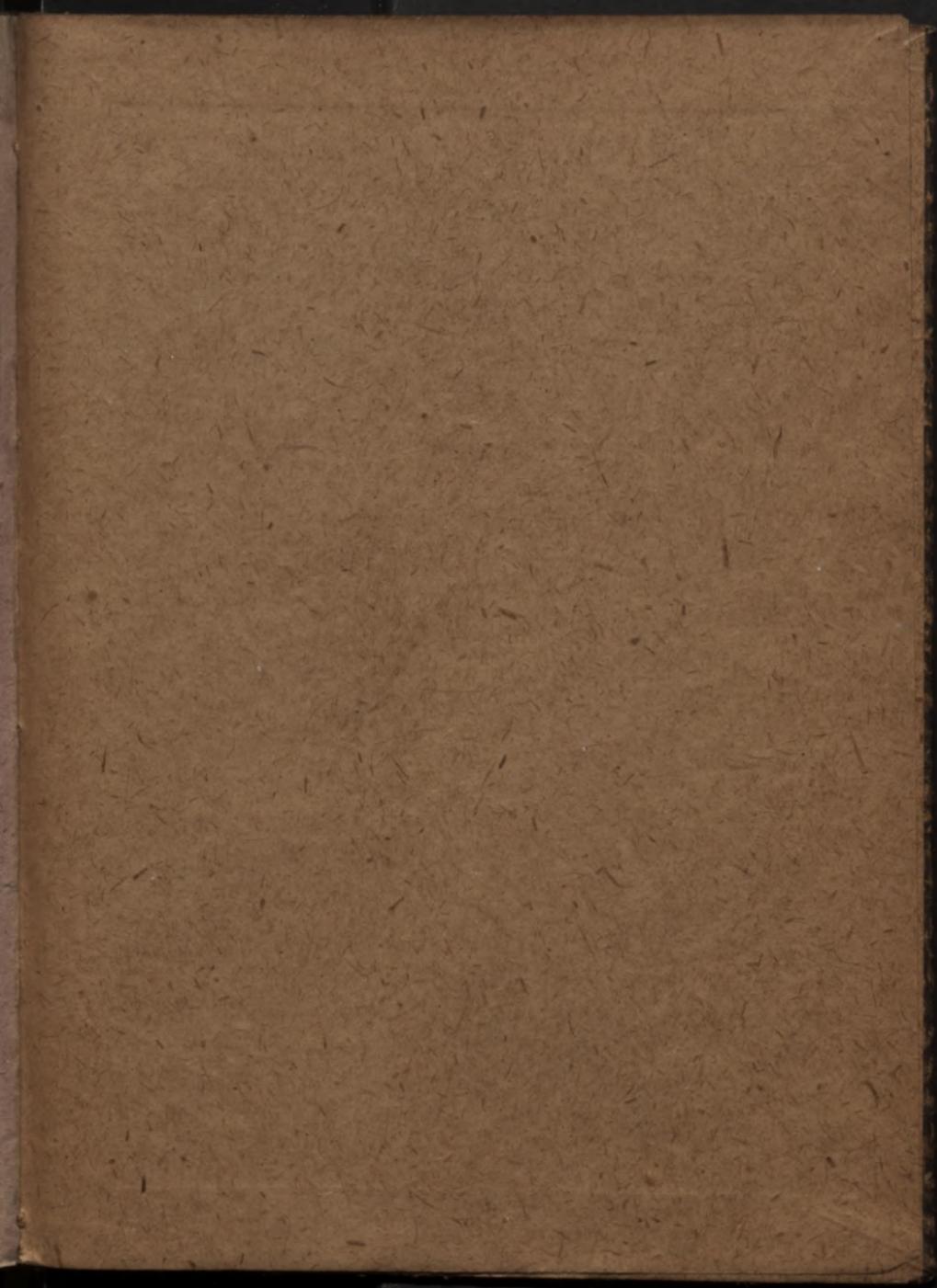
1. Jauna Kreevi walodas mahziba, it ihpaſchi preleſh paſchu mahzischanahs maſha	55 ſap.
2. Kreevi abeze, preekſh ſtolahm maſha	25 "
3. Vaſama grahmata, Kreevu un Latveeſchu walodā	35 un 40
4. Ibiſtahstini no paſaules stahsteem, derigu mahzibu, jaufas, laſiſchanas un prahtozilaschanas dehl apgaħdati	20 "
5. Daſchi reiwehrojami wihrū, Vaſama grahmata ſtolā un mahzā	55 "
6. Gedichte von A. Denffer	35 "

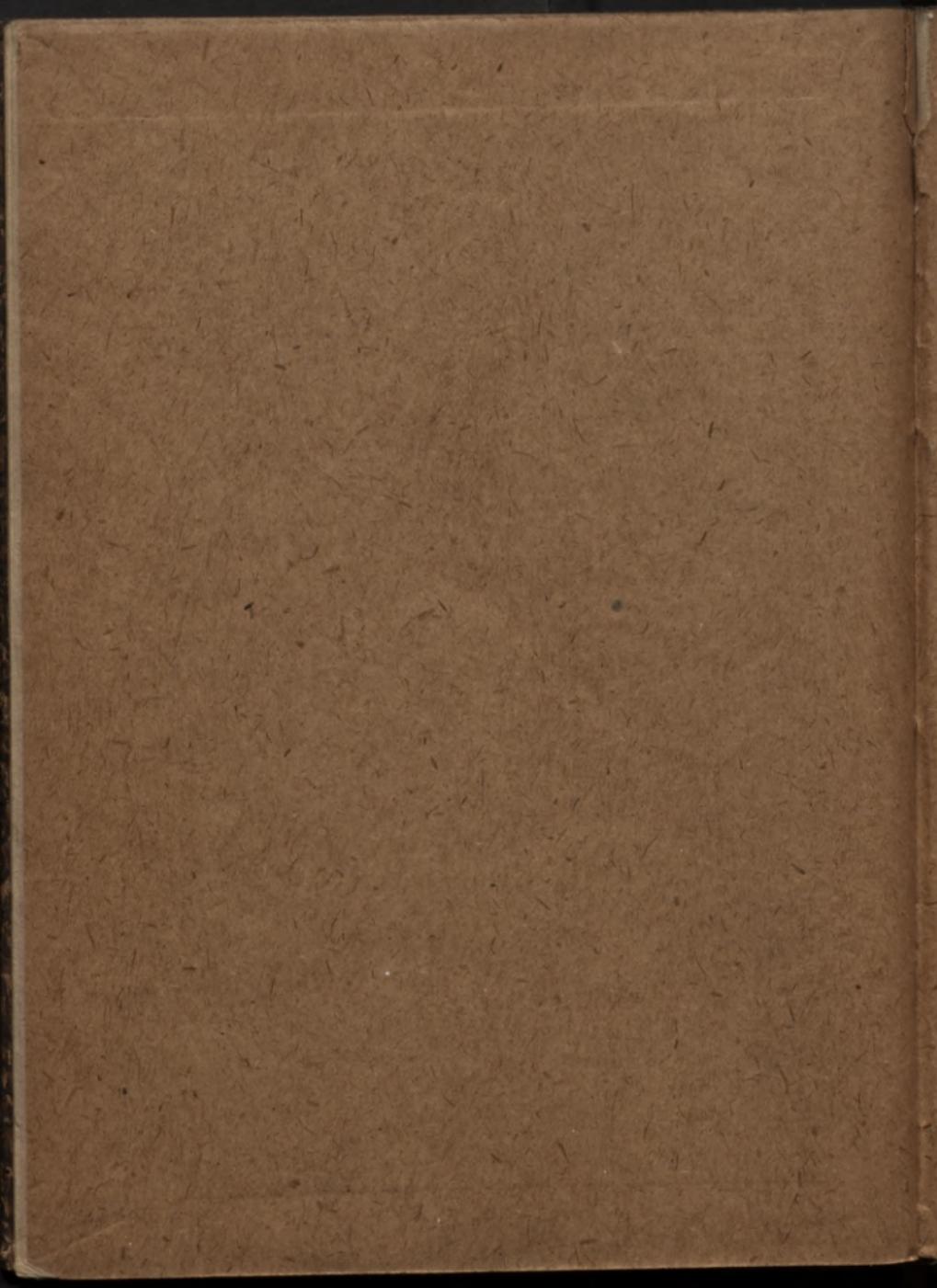
7. <i>Garigas un laizigas vseefmas</i> ar zipareem,			
pirma un otra dala, latra	15 un	18	lap.
8. <i>Kreewijas stahsts</i> , Kreewu un Latv. walodā	15	"	
9. <i>Wahzu walodas mahziba</i> preesch skolahm un			
paschu mahzishchanahs, no kuras weegli un ahtri war			
eemahzitees lasit, raktit un runat pirma dala	25 un	30	"
otra dala zeetā wahfā		35	"
abas dalas kopā zeetā wahlā		60	"
10. <i>Liktena spredumi</i> jeb jaunu seeweeschu isture-			
shchanahs, no Sahle (Loti jaunks stahsts)	40	"	
11. <i>Tumšbas darbs</i> jaunks stahsts preesch jauneeem		15	"
un weezem no W—s			
12. <i>Wezspuisis</i> , wina gaudas un zitu atbildes, ka-			
til ilgi palzis, neprezejces. Originals no Ernst			
Dünsberga Loti derige grahmata jauneeem un weezem	20	"	
13. <i>Milži sabbatis</i> jeb <i>Laimes spēkletaji</i> . Pa-			
teesīgsi stahsts. Jauneeem par mahzibū un labu			
preeschihni. Latviski no Chr. Trautmann	30	"	
14. <i>Trihs romantiski gadijumi</i> no G. Dünsberg	55	"	
15. <i>Puhzes spiegelis</i> no O. Rosenthal maksa	15	"	
16. <i>Natalija Vajara meitina</i> . Jaunks stahsts, pahr-			
tulots no slāmēno Kreewenu rakstneekā Karamisina raksteem	10	"	
17. <i>Mahtes rota</i> . Stahsts preesch jauneeem un			
minu draugeem. Latviski no Matīhsa Ģeling maksa	20	"	
18. <i>Stahsts no pazeetigahs fehninenes kreszen-</i>			
<i>tijas</i> . It sirdi aizgrābdams un patihlams lasit	10	"	
19. <i>Laimes ritens</i> jeb attlahti nahkamu laiku no-			
lēhpumi, maksa	15	"	
20. <i>Buriwības mahfīla</i> , maksa	12	"	
21. <i>Zela speeki</i> , melleti tehvīja un atrasti svechumā,			
un grehku augti. Sarakstījusi zelodama Mīna Frey-			
man, maksa	10	"	
22. <i>Skaista Leonīse</i> , jeb Kristīgee wangiņeeli pee			
Muamedaneescheem. Latviski no G. Palevičscha	20	"	
23. <i>Abeze</i> preesch weegli un ahtri eemahzishchanahs lasit			
un raktit. Te klāt Martina Lutera māfais latīnus	15	"	
24. <i>ABC-Buch</i> zum schnellen und leichten Erlernen			
des Lesens und Schreibens der deutschen und latei-			
nischen Schrift	25	"	
25. <i>Martina Lutera māfais latīnus</i> , maksa	5	"	
26. <i>Aritmetika</i> jeb <i>rehtīnašanas mahziba</i> līdz			
ar rehtīnumu usdewumeem un išnahkumeem, kur			
weegli un ahtri war rehtīnat eemahzitees, preesch			
skolahm un paschu mahzishchanahs	35 un	40	"
27. <i>Wehstulu rakstneezība</i> preesch mihlestibas,			
draudības un dāschabādm zītām vajadīsbām; rehtī-			
numu un kwitanu rakstīshana, rehtīnumu grahmatu			
wēshana un arī mihlestibas singes. Sarakstīta no			
O. Rosenthala, maksa	25	"	
28. <i>Poltavas ragana</i> . Latv. no A. J. Kronberga, maksa	15	"	
29. <i>Māhiwīga zīhīnīshchanahs</i> no <i>Vite Wood</i> jeb			
weena ūrkanahdeesha eenīhdeeshana un mihlestība.			
Indianeeshu stahsts. Latviski no O. Rosenthala,			
maksa	15	"	

30.	<i>Mihkee barahs, bet nedusmojahs.</i> Jokū luga weenā zehleend no Minas Freymann	10 kap.
31.	<i>Neues russisches ABC- und Lesebuch.</i> Zu- sammengestellt von einem Privatlehrer; matša 30 un	35 "
32.	<i>Tauna kabatas singu grahmatina</i> no Ģ. Ģ. Schönberg, matša	25 "
33.	<i>Pirmais trefnis kumos</i> preeksh ūmeeklu mihi- tajeem no Chr. Schönberg	20 "
34.	<i>Otrais trefnis kumos</i> preeksh ūmeeklu mihiota- tajeem no Chr. Schönberg	20 "
35.	<i>Laupitaji, jeb Kahrlis von Mohr.</i> Stahfts no Wahzu walodas pahrtulots no Chr. Schönberg	20 "
36.	<i>Vaireeschu Ans.</i> Pateenigs stahfts, apgahdats no Chr. Schönberg	20 "
37.	<i>Taunas kahsu runas</i> pee faderinateem jauneeim laudim, ka ari pee atraischeem, kahsu namā, preeksh un pehz laulachanas un pee atwadišchanahs lašamas, šarafstitas no Ģ. Ģ. un Chr. Schönberg, matša	25 "
38.	<i>Wehsture no Hartmana, otrā pawairota drusa</i>	35 "
39.	<i>Noflehpumigais muhks,</i> matša	10 "
40.	<i>Garigas kahsu dseefmas</i> pee faderinateem jaun- eeim laudim, ka ari pee atraischeem, runas turot kahsu namā preeksh un pehz laulachanas un pee at- wadišchanahs dseedamas, šarīhmejis Ģ. Ģ. Schönberg, matša	5 "
41.	<i>Pamahzischana ka behrni mahzami rakstīt.</i> Ihpājchi ūtolotajeem par labi šarafstita no Aiputes draudsēs mahzitaja Ģ. Goldmana, matša	25 "
42.	<i>Stahftitajs,</i> tas neween jokus, bet ari daſču de- rigu mahzibū dod. Latweečju walodā apgahdats no Ģ. Woitkus, matša	15 "
43.	<i>Nihta un wakara dseesminas,</i> ūtolas un mahjas behrni ūtolotajeem par labi ūtolotajeem no Ģ. Woitkus, matša	8 "
44.	<i>Geograficas tabelle preeksh ūmju ūtolahm un awišču laſitajeem,</i> ūtolotajeem no Ģ. Starre, Rižes ūtolotaja un ehrgelneeka, matša	20 "
45.	<i>Daſčadu jaunu dseesminu krahjums</i> ūtolotaja no daſčadeem ūtolotajeem, matša	20 "
46.	<i>Trihs pateečigi stahsti</i> par mahzibū un derigu laika ūtolotaja, apgahdats no Ģ. Schönberg, ar di- wam bildēhn, matša	25 "
47.	<i>Abeze matša</i>	5 "
48.	<i>Iozigas dsejas un ūtolotaja</i> no Bergu Žana; matša	5 "
49.	<i>Neues praktisches Rechnenbuch.</i> Zusammen- gestellt von einem Privatlehrer. Matša plahnā wahša Beesā	20 "
50.	<i>Dakteris Hausts, Burvis</i> wina dījhwe, burni- bas darbi un breschnigs gals. Latviiski no Ģ. Dīh- man, matša	25 "
51.	<i>Popetais Maskawā</i> jeb labdarīšana atnes anglis, jaunts stahfts, apgahdats no Chr. Schönberg	15 "
52.	<i>Iwans Masepa,</i> Maſtreemijas pahrvaldneels (hetmanis). Loti jaunts wehsturigs stahfts, tam ari staifa 4 krahišķa bilde ūtāt, matša	30 "
		15 "

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310043559